

Súd: Krajský súd Nitra  
Spisová značka: 12Co/230/2019  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212200647  
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2021  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová  
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4212200647.5

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudcov JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Denisy Šaligovej v spore žalobcu: ČSOB Leasing, a.s., IČO: 35 704 713, so sídlom Panónska cesta 11, 851 04 Bratislava, zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Karadžičova 8, 811 07 Bratislava, proti žalovanému: F. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX J., zastúpenému JUDr. Marcelom Habrmanom, advokátom so sídlom Tajovského 12, 940 02 Nové Zámky, o zaplatenie 7.213,83 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 6C/272/2012-377 zo dňa 12.07.2019, takto

### rozhodol:

Odvolací súd p r i p ú š ť a späťvzatie žaloby v časti o zaplatenie sumy 1292,03 eura s úrokom z omeškania vo výške 9 % p.a. zo sumy 1292,03 eura od 23.08.2010 do zaplatenia, rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti z r u š u j e a konanie v tejto časti z a s t a v u j e .

Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v časti o zaplatenie sumy 1.292,03 eura s príslušenstvom v plnom rozsahu.

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti o zaplatenie sumy 5.921,80 eura s príslušenstvom a vo výroku o trovách konania vo vzťahu k tejto časti žaloby p o t v r d z u j e .

Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

### odôvodnenie:

1. Okresný súd Komárno (súd prvej inštancie) č. k. 6C/272/2012-377 zo dňa 12.07.2019 zamietol žalobu žalobcu v celom rozsahu a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil s odkazom na ust. § 261 ods. 3 písm. d), § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 1, § 2, § 4 ods. 1, 2, 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 258/2001 Z. z.“), § 39, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, 3, § 517 ods. 1, 2, § 544 a § 545 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že dňa 17.01.2012 žalobca súdu doručil žalobu a žiadal, aby súd žalovaného zaviazal zaplatiť mu sumu 7.213,83 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 7.213,83 eura za čas od 23.08.2010 do zaplatenia a trovy konania na tom skutkovom základe, že dňa XX.XX.XXXX so žalovaným uzatvoril úverovú zmluvu o spotrebnom úvere č. B./XX/XXXXX, pričom išlo o účelový spotrebný úver na zakúpenie ojazdeného motorového vozidla. Žalovaný čerpal spotrebný úver v sume 11.385,51 eura a zaviazal sa tento dlh vyrovnať v pravidelných mesačných splátkach, ktoré však nedodrжал, preto určil predčasnú splatnosť úveru a to v súlade s čl. VII ods. 1 písm. b/ Všeobecných zmluvných podmienok pre dopravnú techniku. Určením predčasnej splatnosti úveru mu vznikol nárok na peňažné plnenie v sume 7.213,83 eura. Uviedol, že úrok z omeškania si uplatňuje od 23.08.2010 a uplatňuje si aj trovy konania a to v sume zaplateného súdneho poplatku a trovy právneho zastúpenia v sume 587,93 eura.

2. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že dňa XX.XX.XXXX žalobca a žalovaný uzatvorili zmluvu o spotrebnom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver v sume 11.385,51 eura, a to na zakúpenie ojazdeného motorového vozidla zn. C. I., farby strieborná metaliza svetlá, VIN: G.. Žalovaný mal tento dlh vyrovnávať v pravidelných mesačných splátkach v počte 60, pričom výška mesačnej splátky bola určená v sume 12.395,90 Sk s tým, že splatnosť prvej splátky bola dohodnutá na deň XX.XX.XXXX. Ročná percentuálna miera nákladov bola dohodnutá v 27,70 %. V ten istý deň, t. j. XX.XX.XXXX strany uzatvorili zmluvu o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva č. XX/XXXXX/U., na základe ktorej previedol žalovaný na žalobcu vlastnícke právo k motorovému vozidlu C. I. a to za účelom zabezpečenia pohľadávky zo zmluvy o spotrebnom úvere. Zo strany žalobcu došlo k zosplatneniu celého dlhu ku dňu 24.02.2010 (č.l. 12). V prospech žalobcu žalovaný uhradil sumu 6.583,52 eura (16 x 411,47).

3. Súd mal za to, že zmluva uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. Súd sa v prvom rade zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorého výška v danom prípade predstavovala 24,17 % ročne. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 do 5 rokov v júni 2008 činil úrok 11,38 % p.a. Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade viac ako dvojnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami. Vzhľadom na vyššie uvedené závery preto súd považoval dohodu o výške úrokov vo výške 24,17 % za absolútne neplatnú pre jej rozpor s dobrými mravmi. V čase poskytovania úveru bola priemerná úroková miera z úverov vo výške 11,38 % a je preto podľa názoru súdu v rozpore s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami.

4. V prejednávanej veci zostal ďalej predmetom konania nárok žalobcu na zaplatenie sumy 1.292,03 eura vyfakturovanej faktúrou č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX. Uvedená čiastka predstavuje zmluvnú pokutu, ktorú žalobcu fakturoval žalovanému na základe dojednaní o zmluvnej pokute článku XII. ods. 6 VZP, kde sa uvádza, že veriteľ je oprávnený dlžníkovi vyúčtovať zmluvnú pokutu do výšky 30 % z výšky spotrebného úveru (vrátane DPH), táto zmluvná pokuta je sankciou za hrubé porušenie dohodnutých zmluvných podmienok, v dôsledku ktorého dôjde k predčasnej splatnosti úveru podľa čl. VII. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že uplatňovaná zmluvná pokuta je v rozpore s § 3 ods. 1 a § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka. Dojednanú zmluvnú pokutu považoval súd za neprijateľnú zmluvnú podmienku z dôvodu, že je súčasťou predtlačenej textu vopred pripraveného žalobcom. Žalobca ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, nemožno teda hovoriť o individuálne dojednanej zmluvnej podmienke.

5. Žalobca ďalej žiadal zaplatenie neuhradených splátok úveru vo výške 1.645,88 eura a zostatku istiny spotrebného úveru vo výške 8.968,83 eura. Súd prvej inštancie zastal názor, že poskytnutý úver vo výške 11.385,51 eura bol splatený žalovaným nasledovne: suma vo výške 6.583,52 eura bola splatená žalovaným prostredníctvom dohodnutých splátok, t.j. 16 splátok po 411,47 eura a suma vo výške 4.900 eura, ktorá bola započítaná žalobcom ako získaný výťažok z predaja motorového vozidla. Žalovaný celkovo zaplatil za poskytnutý úver sumu vo výške 11.483,52 eura, ktorá suma prevyšuje poskytnutý úver. S prihliadnutím na záväzný názor Krajského súdu v Nitre vyslovený v rozhodnutí č. k. 5Co/131/2016-295 zo dňa 26.04.2017, že v splátke úveru bolo zahrnuté aj poisťné, pričom pre posúdenie veci je irelevantné, či žalobca poisťné zaplatené žalovaným skutočne odvádzal na poisťenie, podstatným je to, že poisťné bolo súčasťou zmluvy, preto neobstojí tvrdenie žalobcu, že žalovaný na úhradu dlžnej sumy úveru uhradil iba sumu 5.259,52 eura (16 x 328,72 eura). Súd prvej inštancie v intenciiach vyššie uvedeného konštatoval, že žalovaný voči žalobcovi dlžnú istinu uhradil.

6. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP. Žalovaný mal v konaní plný úspech, preto mu súd proti žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca navrhujúc napadnutý rozsudok zmeniť tak, že súd zaviazá žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 5.921,80 eura, s úrokom z omeškania vo výške 9 % p. a. zo sumy 5.921,80 eura od 23.08.2010 do zaplatenia, to všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Konanie v časti o zaplatenie sumy 1.292,03 eura s úrokom z omeškania

vo výške 9 % p. a. zo sumy 1.292,03 eura od 23.08.2010 do zaplattenia zastaví. Podané odvolanie odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Namietal, že súd prvej inštancie dospel vykonaným dokazovaním k nesprávnemu záveru o neplatnosti dojednania zmluvných úrokov z úveru pre ich rozpor s dobrými mravmi. Súd zistil, že zmluvne dojednaný úrok z úveru vo výške 24,17 % p. a. viac ako dvojnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných bankami v čase uzavretia úveru. Pre ustálenie primeranosti výšky úrokov súd vychádzal, z priemernej úrokovej miery výlučne len z nových úverov poskytnutých v období uzavretia úverovej zmluvy vo výške 11,38 % p.a. Žalobca predložil priemerné úrokové miery bánk za rok XXXX zverejnené NBS, keď v čase uzavretia úverovej zmluvy sa úroková miera pre celkový stav spotrebiteľských úverov spolu so splatnosťou od 1 do 5 rokov pohybovala na priemernej úrovni 13,65 % p.a. Súd neodôvodnil, prečo sa s týmto dôkazom nestotožnil, čo zakladá vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia. Úroková miera dohodnutá v zmluve o úvere na úrovni 24,17 % p. a. podstatne neprevyšuje úrokové miery bánk pre podobné produkty, rovnako ako aj neprevyšuje dvojnásobok priemernej úrokovej miery bánk pre podobné produkty pohybujúcej sa na úrovni 13,65 %. Poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Odo 236/2005, Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 26/2011 a rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41Co/31/2018. Žalobcovi teda vznikol nárok na zaplattenie zmluvne dojednaných úrokov z úveru. Pokiaľ by odvolací súd dospel k záveru o správnosti zistenia neprimeranosti úrokov, súd prvej inštancie mal znížiť odplatu z úveru v neprimeranej časti v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a nie nepriznanie v celom rozsahu. Žalobu v časti zmluvnej pokuty vyúčtovanej v sume 1.292,03 eura s príslušenstvom zobral späť a vo zvyšnej časti na žalobe zotrval.

8. K podanému odvolaniu sa vyjadril žalovaný navrhujúc napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Zotrval na stanovisku, že poskytnutý úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.

9. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) rozhodujúc o čiastočnom späťvzati žaloby po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), späťvzatie žaloby v časti o zaplattenie sumy 1.292,03 eura s úrokom z omeškania vo výške 9 % p. a. zo sumy 1.292,03 eura od 23.08.2010 do zaplattenia pripustil, rozsudok v tejto časti zrušil a konanie v tejto časti zastavil. Vo zvyšnej časti konania o zaplattenie sumy 5.921,80 eura s príslušenstvom odvolací súd rozhodujúc o odvolaní žalobcu, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené, preto rozsudok súdu prvej inštancie v časti o zaplattenie sumy 5.921,80 eura s príslušenstvom a vo výroku o trovách konania v časti o zaplattenie sumy 5.921,80 eura s príslušenstvom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa v predmetnom konaní domáhal zaplattenia sumy 7.213,83 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 7.213,83 eura od 23.08.2010 do zaplattenia na tom skutkovom základe, že dňa XX.XX.XXXX so žalovaným uzatvoril zmluvu o spotrebnom úvere č. B./XX/XXXXX na zakúpenie ojazdeného motorového vozidla C. I., rok výroby XXXX, strieborná metalíza svetlá, VIN: G.. Žalovaný čerpal úver vo výške 11.385,51 eura a zaviazal sa tento dlh vyrovnáť v pravidelných 60 mesačných splátkach po 328,72 eura. V ten istý deň uzatvorili i zmluvu o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva č. XX/XXXXX/U., na základe ktorej previedol žalovaný na žalobcu vlastnícke právo k motorovému vozidlu. Žalovaný dlh však riadne neplatil, preto žalobca ku dňu 24.02.2010 predčasne zosplatnil úver a vyzval žalovaného na úhradu zostatku úveru v sume 10.614,71 eura. Žalobca v prospech žalovaného zúčtoval výťažok z predaja financovaného predmetu pri výkone zabezpečovacieho prevodu práva vo výške 4.900 eur bez DPH. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 6C/272/2012-86 zo dňa 22.10.2013 tak, že určil, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o spotrebnom úvere č. B./XX/XXXXX v článku 3 v poslednom odseku takto: "v prípade omeškania dlžníka s úhradou finančných záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy vzniká veriteľovi právo požadovať od dlžníka zmluvnú pokutu v hodnote 0,2 % z dlžnej čiastky za každý deň omeškania" je neprijateľná. Ďalej určil, že zmluvná podmienka uvedená v článku V bod 5 vo Všeobecných zmluvných podmienkach pre dopravnú techniku k zmluve o spotrebnom úvere č. B./XX/XXXXX nasledovne: "dlžník sa zaväzuje zaplatiť pri podpise zmluvy poplatok za uzatvorenie zmluvy vo výške uvedenej v zmluve a v samotnej faktúre" je neprijateľná. Taktiež určil, že zmluvná podmienka uvedená v článku VII odsek 2 č. vo Všeobecných zmluvných podmienkach pre dopravnú techniku k zmluve o spotrebnom úvere č. B./XX/XXXXX nasledovne: "v prípade ak nastane ktorýkoľvek prípad predčasnej splatnosti úveru v zmysle odseku 1 tohto článku, veriteľ má právo vykonať ktorékoľvek z nasledovných opatrení, resp. ich kombináciu: a) písomným oznámením doručeným dlžníkovi určiť predčasnú splatnosť celého alebo

časti spotrebného úveru, v takomto prípade je veriteľ oprávnený od dlžníka požadovať, aby mu zaplatil: všetky doposiaľ nezaplatené splátky spotrebného úveru, zmluvné pokuty vzniknuté podľa zmluvy, všetky náklady, ktoré veriteľovi vzniknú v súvislosti s predčasnou splatnosťou spotrebného úveru, všetky náklady, ktoré veriteľovi vzniknú v prípade realizácie zabezpečení spotrebného úveru, náhrada všetkých škôd, ktoré veriteľovi vzniknú v súvislosti s predčasnou splatnosťou spotrebného úveru, ostatné pohľadávky, ktoré vznikli v súvislosti s predčasnou splatnosťou spotrebného úveru, poplatok za administráciu predčasnej splatnosti spotrebného úveru. Výška poplatku je rovnaká ako výška poplatku za predčasné splatenie spotrebného úveru uvedená v sadzobníku poplatkov" je neprijateľná a zamietol žalobu v celom rozsahu. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd Nitra ako odvolací súd uznesením č. k. 5Co/84/2014-118 zo dňa 14.05.2014 tak, že rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil konajúcemu súdu na nové konanie. Po doplnení dokazovania rozhodol súd prvej inštancie opätovne rozsudkom č. k. 6C/272/2012-267 zo dňa 11.11.2015 o zamietnutí žaloby. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd Nitra ako odvolací súd uznesením č. k. 5Co/131/2016-295 zo dňa 26.04.2017 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Po vrátení veci vo veci samej rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 6C/272/2012-377 zo dňa 12.07.2019, ktorým opäť žalobu v celom rozsahu zamietol. Aj proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie, ktoré je podkladom pre preskúmanie napadnutého rozsudku v tomto odvolacom konaní. V podanom odvolaní žalobca súčasne zobral žalobu čiastočne späť, a to v časti o zaplatenie sumy 1.292,03 eura s úrokom z omeškania vo výške 9 % p. a. zo sumy 1.292,03 eura od 23.08.2010 do zaplatenia.

11. Odvolací súd v prvom rade rozhodol o čiastočnom späťvzati žaloby, pričom postupoval v súlade s ustanovením § 370 ods. 1, 2 CSP, podľa ktorého: (1) Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. (2) Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Pri rozhodovaní o čiastočnom späťvzati žaloby odvolací súd vychádzal z toho, že právo disponovať so žalobou má výlučne žalobca, ktorý svojím späťvzatím prejavil voči súdu vôľu, aby sa nekonalo a o veci meritórne nerozhodovalo. V tomto prípade odvolací súd urobil záver, že sú dané podmienky na pripustenie čiastočného späťvzatia žaloby, pričom vychádzal aj z postoja žalovaného, ktorý voči súdu nesúhlas so späťvzatím neprejavil, a zároveň je zjavné, že späťvzatie žaloby je na jeho prospech. Preto v zmysle citovaného ustanovenia procesného predpisu späťvzatie v časti o zaplatenie sumy 1.292,03 eura s úrokom z omeškania vo výške 9 % p. a. zo sumy 1.292,03 eura od 23.08.2010 do zaplatenia pripustil, rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zrušil a konanie v tejto časti zastavil.

12. Odvolací súd sa ďalej zaoberal námietkou žalobcu, že súd dospel k nesprávnemu právnemu záveru o neplatnosti dojednania zmluvných úrokov z úveru pre ich rozpor s dobrými mravmi.

13. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

14. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

15. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 2 písm. a) zákona č. 251/2008 z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

18. Podľa § 2 písm. b) zákona č. 251/2008 z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

19. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným ako vzťah vychádzajúci zo spotrebiteľskej zmluvy. Zmluva o spotrebnom úvere č. B./XX/XXXXX uzatvorená žalobcom a žalovaným spadá pod režim zákona č. 258/2001 Z. z., t.j. zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalovaný pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, preto spĺňal definíciu spotrebiteľa podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Žalobca pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, a preto spĺňal zákonnú definíciu dodávateľa podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Zmluvu teda uzatvoril dodávateľ so spotrebiteľom podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako zmluvu spotrebiteľskú, na ktorú súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách a aj ustanovenia zákona č. 258/2001 Z. z., keďže predmetom spotrebiteľskej zmluvy bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru žalovanému.

20. Úrok je odplata za užívanie peňažnej istiny a je určený určitým percentom dohodnutým na určitý čas. Ich maximálnu výšku Občiansky zákonník ani iný predpis neustanovuje. Výšku úrokov určuje dohoda zmluvných strán. Dojednanie o výške úrokov však nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Z občianskoprávneho hľadiska by v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka išlo o neplatnú dohodu, čiže o absolútnu neplatnosť takejto dohody. Dohodnuté úroky pri peňažnej pôžičke treba odlišovať od úrokov z omeškania, ktoré predstavujú sankciu za omeškanie s platením peňažného dlhu. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (pozri aj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 26/2011 z 26. apríla 2012). Je nepochybné, že neprimerane vysoké úroky, dojednané pri peňažnej pôžičke sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlom správania a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Požiadavka na neprimerané zmluvné úroky môže za istých okolností v sebe obsahovať i skutkovú podstatu trestného činu úžery, kedy dohoda o neprimeraných úrokoch je neplatná pre rozpor so zákonom, alebo v iných prípadoch pre rozpor s dobrými mravmi. V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti tiež právny názor, ktorý Najvyšší súd SR vyslovil v uznesení sp. zn. 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009, v ktorom uviedol, že hoci maximálna výška úrokov pri peňažných pôžičkách a ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úroku musí byť v súlade s ust. § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom.

21. Dobrými mravmi v občianskoprávných vzťahoch sa v súdnej praxi rozumie súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktorý je v súlade so všeobecne uznávanými vzťahmi medzi ľuďmi a mravnými princípmi spoločenského zriadenia a ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť, vystihujúc podstatné historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem. V rozpore s dobrými mravmi je právny úkon, ktorý nezodpovedá mravným zásadám, poprípade kultúrnym a spoločenským normám, ktoré sú všeobecne prijímané v určitej spoločnosti a vytvárajú tým všeobecnú mienku o tom, čo je touto spoločnosťou akceptovateľné a považované za poctivé a slušné konanie (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29Cdo 1583/2000 z 10.04.2001).

22. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

23. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

24. Podľa ustálenej súdnej judikatúry ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka patrí k právnym normám s relatívne neurčitou (abstraktnou) hypotézou, t.j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu

neobmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade, či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje, z akých hľadísk má súd vychádzať, preto závisí v každom prípade na úvahe súdu. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo § 39 Občianskeho zákonníka, je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce okolnosti.

25. Pri dojednávaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o úvere v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o úvere a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až ťžernícke úroky (pozri aj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 26/2011 z 26. apríla 2012).

26. V prejednávanej veci súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že úroková miera dohodnutá medzi stranami sporu v zmluve o úvere uzavretej dňa XX.XX.XXXX podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru a z tohto zistenia vyvodil právny záver o neplatnosti takehoto ujednania pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o neplatnosti dojednania strán o úroku vo výške 24,17 % v zmluve o úvere uzatvorenej medzi žalobcom v postavení veriteľa a žalovaným v postavení dlžníka dňa XX.XX.XXXX pre jeho neprimeranosť a kolíziu s dobrými mravmi (§ 39 OZ), keďže výška dohodnutého úroku podstatne (viac ako dvojnásobne) prevyšovala obvyklú úrokovú mieru z úverov poskytovaných peňažnými ústavami v danom období (11,38 % ročne). Súd prvej inštancie správne z internetovej stránky NBS preveroval úrokové miery obdobných úverov v bankách, pričom zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 do 5 rokov poskytnutom v S. XXXX činil úrok 11,38 % p. a. Súd prvej inštancie tak správne postupoval, pokiaľ stranami dojednanú výšku úrokov posudzoval podľa korektívu dobrých mravov v zmysle ust. § 39 OZ, vychádzajúc z názoru ustáleného v právnej praxi, že neprimeranou, odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne prevyšuje úrokovú mieru v dobe jej dojednania obvyklú, najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným peňažnými ústavami pri poskytnutí úverov v danom období (porov. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 26/2011 z 26.04.2012). Pri uzatváraní predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola dojednaná úroková sadzba 24,17 % p.a., pričom tá rozhodne podstatným spôsobom prevyšovala obvyklú úrokovú mieru pri obdobných spotrebiteľských úveroch poskytovaných v tom čase vo výške 11,38 %, preto nemožno dospieť k inému záveru, ako k záveru o jej neplatnosti pre rozpor s korektívom dobrých mravov. Vo vzťahu k výške úrokovej sadzby (24,17 % ročne) odvolací súd zdôrazňuje tú skutočnosť, že úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov. Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia tak teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Za v rozpore s dobrými mravmi je potrebné považovať úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v čase uzavretia zmluvy, t.j. XX/XXXX - 11,38 % ročne v zmysle údajov zverejnených NBS o priemerných úrokových sadzbách pre nové úvery spotrebiteľské s dobou fixácie úrokovej sadzby od 1 do 5 rokov). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ je dojednanie o výške odplaty neplatné v celom rozsahu, nemožno ju ďalej ani moderovať, a teda žalobcovi priznať nižšiu odplatu za poskytnutie finančných prostriedkov žalovanému. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úroku ako absolútne neplatnú podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

27. Uvedený správny záver súdu prvej inštancie o neplatnosti dojednania úrokovej sadzby vo výške 24,17 % p. a. nedokáže spochybniť ani žalobca poukázaním na rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Odo 236/2005, Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 26/2011. Žalobcom uvedená judikatúra sa zhoduje v názore, že neprimeraná a odporujúca dobrým mravom je (spravidla) taká výška úrokov, ktorá podstatne

presahuje úrokovú mieru v dobe ich dojednania obvyklú, pričom posúdenie podstatného presahovania úrokovej miery spočíva na rozhodnutí súdu, ktorý berie do úvahy konkrétne okolnosti poskytnutia úveru.

28. Odvolací súd dopĺňa, že uvedenú obvyklú úrokovú mieru z úverov poskytovaných peňažnými ústavmi v danom období vo výške 11,38 % súd zvolil správne, pretože v danej veci bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver v období XX/XXXX (zmluva o úvere bola uzatvorená dňa XX.XX.XXXX) s dobou fixácie úrokovej sadzby od 1 do 5 rokov. V poznámke č. 2/ údajov zverejnených NBS o priemerných úrokových sadzbách sa uvádza, že nové úvery predstavujú všetky nové úverové zmluvy medzi domácnosťami alebo nefinančnými spoločnosťami a bankou počas referenčného mesiaca. V súlade s uvedenou poznámkou č. 2/ možno žalovanému poskytnutý úver považovať za nový úver (spotrebiteľský), a teda pri obvyklej miere úrokovej sadzby vychádzať z jej výšky 11,38 % p.a. Z uvedeného dôvodu nebol daný dôvod na prijatie záveru o priemernej úrokovej miere úverov obchodných bánk vo výške 13,65 % tak, ako namietal žalobca.

29. Žalobca v podanom odvolaní namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie z dôvodu, že súd sa nevysporiadal s tvrdením žalobcu o priemernej úrokovej miere v čase uzatvorenia zmluvy o úvere vo výške 13,65 %. Odvolací súd sa s touto námietkou nestotožnil a zdôrazňuje, že odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu spĺňa všetky náležitosti v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP, keď súd prvej inštancie v rozhodnutí uviedol, čoho sa žalobca podanou žalobou domáha, aké skutočnosti pred súdom tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil, následne opísal skutkový stav, uviedol, ktoré z navrhovaných dôkazov boli vykonané a ktoré skutkové tvrdenia strán boli nimi potvrdené alebo vyvrátené, výsledky vykonaného dokazovania súd náležite vyhodnotil a svoje rozhodnutie riadne a presvedčivo odôvodnil, vychádzajúc zo základného princípu voľného hodnotenia dôkazov v čl. 15 základných princípov CSP a v § 191 ods. 1 CSP, ktorý je limitovaný požiadavkou nadväznosti medzi skutkovými zisteniami súdu získanými v procese dokazovania, úvahami súdu v procese hodnotenia dôkazov a jeho právnymi závermi. V rozhodnutí nechýba ani dôsledné právne posúdenie veci. Súd prvej inštancie si teda svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovení § 191 a § 220 ods. 2 CSP riadne splnil, výsledky vykonaného dokazovania náležite vyhodnotil a svoje rozhodnutie riadne a presvedčivo odôvodnil. Súd sa náležite vyrovnal s argumentmi sporových strán, ktoré mohli mať vplyv na rozhodnutie. Judikatúra ESLP pritom zdôrazňuje, že je potrebné podľa okolností veci dať odpoveď na rozhodujúce argumenty. Je pravdou, že v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie priamo neuviedol, z akého dôvodu nepovažoval za správnu priemernú výšku úrokovej sadzby v čase uzatvorenia zmluvy o úvere 13,65 %, no dostatočným spôsobom odôvodnil aplikovanie priemernej výšky úrokovej sadzby 11,38 %, s ktorým sa aj odvolací súd stotožnil. Z tohto dôvodu nemožno považovať napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné len preto, že súd sa doslovne nevysporiadal s tvrdením žalobcu o priemernej úrokovej miere vo výške 13,65 %, keď z odôvodnenia rozhodnutia je zrejmé, prečo súd v danej veci považoval za priemernú výšku úrokovej sadzby v čase uzatvorenia zmluvy o úvere výšku 11,38 %. Podľa judikatúry Ústavného súdu SR je nevyhnutné, aby spravodlivé súdne rozhodnutie reagovalo na podstatné a relevantné argumenty účastníka konania, a aby mu dalo jasnú a zreteľnú odpoveď na riešenie konkrétneho právneho problému (II. ÚS 200/09, II. ÚS 193/06 a III. ÚS 198/07). V danej veci dal súd prvej inštancie jasnú odpoveď, prečo priemernú úrokovú mieru úverov obchodných bánk považoval vo výške 11,38 %, pričom nestotožnenie sa súdu s argumentom žalobcu o výške 13,65 % možno vyvodiť z obsahu odôvodnenia rozhodnutia.

30. Odvolací súd vzhľadom na uvedené napadnutý rozsudok v časti o zaplatenie sumy 5.921,80 eura s príslušenstvom a vo výroku o trovách konania v časti o zaplatenie sumy 5.921,80 eura s príslušenstvom podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správne.

31. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

32. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

33. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

34. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

35. Vzhľadom na čiastočné späťvzatie žaloby v odvolacom konaní odvolací súd pri rozhodovaní o trovách konania v tejto späťvzatej časti postupoval v súlade so zásadou zodpovednosti za zavinenie zastavenia konania a v súlade s ustanovením § 256 ods. 1, § 262 ods. 1, § 396 ods. 1 CSP. Žalobca tým, že vzal žalobu čiastočne späť bez uvedenia dôvodu, procesne zaviniť zastavenie konania. S prihliadnutím na to, žalovanému voči žalobcovi v tejto časti konania o zaplatenie sumy 1.292,03 eura s príslušenstvom patrí nárok náhradu trov celého konania v rozsahu 100 %. O výške trov konania podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

36. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s ustanovením § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol žalovaný procesne úspešný, preto mu patrí v celom rozsahu náhrada trov vynaložených v tomto štádiu konania. O výške odvolacích trov konania podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

37. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).